INFORMACJA, al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, hol główny, tel.: 61 626 66 66; fax 61 626 67 44, e-mail: kancelaria@umww.pl

Komitet Monitorujący FEW o przyszłości, zmianach i wyzwaniach

Przyjęcie kryteriów, zmiany w programie i dyskusje o przyszłości polityki spójności zdominowały posiedzenie Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski, które odbyło się w poniedziałek 20 października w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu.

Mieszkania wspomagane i treningowe, usługi społeczne i zdrowotne, wsparcie rodzin z systemu pieczy zastępczej, osób zagrożonych ubóstwem i wsparcie dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego – w tych tematach członkowie Komitetu Monitorującego podjęli uchwały o wyborze kryteriów do zbliżających się konkursów z puli programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (FEW).

Przyjęcie uchwał poprzedziła dyskusja – głównie z udziałem przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Rozmawiano o sytuacji w regionie związanej z dostępem do mieszkań wspomaganych, jak należy kierować pomoc do osób, które jej potrzebują. Dyskutowano też o roli organizacji pozarządowych w tym procesie.

To nie jedyne zagadnienia poruszone na poniedziałkowym posiedzeniu, któremu przewodniczył Wojciech Jankowiak, Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego.

Sporo dzieje się w programie regionalnym, także pod kątem wdrożeniowym. Do końca września zakończyło się ponad 200 naborów, w których złożono ponad 3000 wniosków, a jedna trzecia doczekała się pozytywnej oceny i finalizacji w postaci podpisania umów o dofinansowanie. Efektem jest kontrakcja programu na poziomie 60 proc., natomiast zdecydowana większość pozostałych środków jest zaangażowana w trwające konkursy. To oznacza, że pole manewru na podejmowanie nowych działań jest coraz mniejsze.

Tymczasem 18 września 2025 roku Komisja Europejska zgodziła się na wprowadzenie zmian w programie Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027. Są one są następstwem wcześniejszego, tzw. przeglądu śródokresowego. To sprawdzenie tego, jak wydawane są unijne pieniądze w Wielkopolsce. Dzieje się tak, aby usprawnić wdrażanie FEW w następnych latach i dopasować do zmieniającej się rzeczywistości. Zmiany, na które zgodziła się KE, były poprzedzone szeregiem spotkań i konsultacji, w których brali udział także członkowie Komitetu Monitorującego. Trwały one ponad rok.

Dopuszczono wsparcie potencjału społeczeństwa obywatelskiego dla organizacji z obszaru Wielkopolski Wschodniej, a także doprecyzowano zapisy w programie pracowniczym dla zwalnianych górników z Konina i okolic. Rozszerzył się też zakres usług dla dzieci funkcjonujących w systemie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej o pomoc psychologiczną oraz dla osób w kryzysie bezdomności.

Nie tylko kwestie obronności, ale także podnoszenie konkurencyjności gospodarki europejskiej, poprawy bezpieczeństwa mieszkańców, zwiększenia dostępu do mieszkań, energii elektrycznej czy wody – te zagadnienia, w jeszcze większym stopniu będą brane pod uwagę w ramach drugiej tury przeglądu śródokresowego programu. Te już rozpoczęły się w Wielkopolsce.

– Jesteśmy obecnie w fazie nieformalnych negocjacji z Komisją Europejską i Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej – mówi Grzegorz Potrzebowski, Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej UMWW w Poznaniu. – Ostateczna wersja zmian w programie, wypracowana z naszymi partnerami społecznymi, po zatwierdzeniu przez Zarząd Województwa, ma zostać wysłana do końca roku do KE – dodaje.

Podczas posiedzenia wysłuchano także informacji KE o założeniach do nowego budżetu unijnego 2028-2034.

Zorientowane na wyniki i bardziej elastyczne mają być zasady wdrażania środków unijnych po 2027 roku. Jednym z pomysłów KE na osiągnięcie tych założeń jest zmniejszenie liczby programów, co oznacza w rezultacie większą centralizację Funduszy Europejskich. Takie rozwiązania znajdują się w pakiecie legislacyjnym na nową perspektywę, które w lipcu 2025 roku zaprezentowała Komisja Europejska. Więcej na ten temat mówiła na posiedzeniu Komitetu Monitorującego przedstawicielka KE Severina Markova.

Urzędnicy z KE proponują nowości – przede wszystkim zasada „płatności za realizację reform”. Oznacza ona wprowadzenie modelu płatności opartego na spełnieniu kamieni milowych i celów przypisanych do inwestycji i reform. Jest on wzorowany na rozwiązaniach finansowych, które wprowadzono w instrumencie pocovidowym Next Generation EU. Kolejnymi nowościami będzie połączenie i skonsolidowanie 14 obecnych funduszy w ramach jednego zbioru zasad.

Niepokojące są jednak próby ograniczenia roli regionów w procesie wdrażania programów. Ostateczne decyzje co do sposobu dystrybucji środków unijnych jeszcze nie zapadły. Polskie i europejskie regiony mówią jednak stanowcze „nie” przeciwko próbom centralizacji.

– Wszystkie nasze argumenty skupiają się na liście takich postulatów jak: więcej środków finansowych na politykę spójności, zachowanie modelu zdecentralizowanego, usprawnienie i ułatwienie dostępu do tych środków, przy zachowaniu swobody oraz dostosowaniu ich do lokalnych potrzeb, bo Europa nie jest jednorodna – zauważa Marek Woźniak, Marszałek Województwa Wielkopolskiego.

Propozycja KE odnośnie budżetu musi uzyskać aprobatę Parlamentu Europejskiego, a potem zgodę państw członkowskich UE. Zatem przed nami kolejne tygodnie rozmów, także nad sposobem dystrybucji środków.

Dziękujemy za odwiedziny i zapraszamy ponownie